

SUCCULENTA

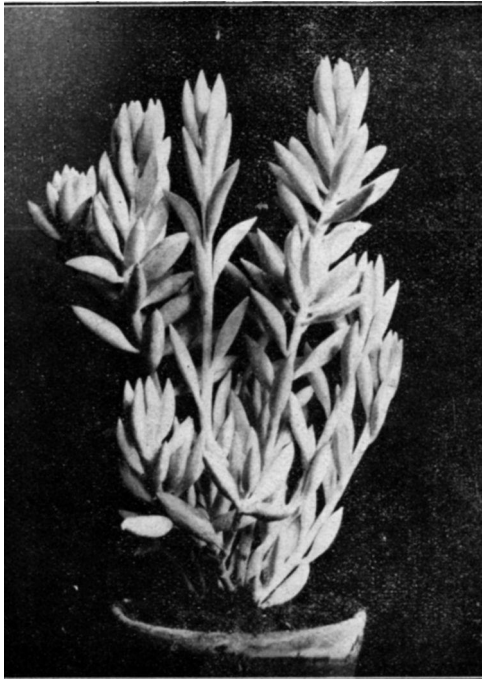
Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Red. G. D. DUURSMA, LEEUWARDEN, Achter de Hoven 114bis

Kleinia tomentosa. (met 1 afb.)

Mag ik een oogenblik uw aandacht vragen voor een lastigen vriend, want vrienden zijn toch immers voor lezers en lezeressen van dit blad onze succulenten, en dat ze lastig kunnen zijn, heeft ook menigeen tot zijn spijt wel eens ondervonden. Ditmaal is het de *Kleinia tomentosa*, het lieve, als met wit vilt overtrokken gewasje, waarover ik u iets van mijn bevindingen wilde vertellen.

Dat het overwinteren van dit plantje nog al eens moeilijkheden oplevert, is bekend. Vandaar misschien, dat het minder in verzamelingen voorkomt, dan het verdient. Ook ondergeteekende deed hiermee twee jaar geleden treurige ervaringen op. Den geheelen zomer had het plantje zich prachtig gehouden, maar helaas, toen het najaar aankwam, begon de misère. Volgens algemeen

voorschrift, gaf ik het weinig water. De blaadjes begonnen te schrompelen, het een na het ander viel af en na eenigen tijd was er niet veel meer over dan een stokje met een paar blaadjes in top. Ik zag dan ook wel, dat het ten doode opgeschreven was. U begrijpt, dat me dit zeer speet. De mooie witte kleur geeft, vooral in den winter, als we niet bepaald met veel bloemen verrijkt worden, zoo'n mooie afwisseling tusschen de groene planten.

Ik was echter niet van plan, het bij één proefneming te laten. Reeds had ik me voorgenomen een nieuw exemplaar te koopen, toen ik toevallig van iemand, wien mijn man een dienst bewezen had (gelukkige echtgenoot) een pracht exemplaar cadeau kreeg.

Ik besloot hiermee tegen den winter eens een proef te nemen. Voor alle zekerheid nam ik er een paar stekjes af, die spoedig wortelden en goed overwinterden, zelfs zonder één blaadje te verliezen. Ik had al eens bij mezelf geredeneerd: zou dat inschrompelen der blaadjes niet juist een gevolg kunnen zijn van te groote droogte? Mijn meening hierin werd nog versterkt, toen ik bij de firma Jansen een exemplaar onder een lek zag staan (midden in den winter) en 't scheen daar niet den minsten last van te ondervinden. Ik hield dus mijn plant voortdurend tamelijk vochtig, goot zelfs over haar heen, zoodat soms de druppels aan de blaadjes hingen. Het resultaat was verrassend. Slechts enkele blaadjes verwisselden het tijdelijke met het eeuwige, een nieuwe tak werd echter geboren, groeide den heelen winter door en is nu even groot als de andere. 't Is de middelste op bijgaande foto, alleen misschien iets spichtiger.

Toeval? Speelde misschien de zachte winter een rol? Ik weet 't niet. Alleen wilde ik ook anderen, die minder goede resultaten met de drooghoud methode hebben, verzoeken, eens een proef te nemen en later de resultaten mee te deelen.

Mevr. G. J. BECHT—VAN OMMEN.

Hoogsucculente *Mesembrianthem* (7).

- D. Epidermis fijn papilleus, week, lobben aan de bovenzijde òf fijn fluweelachtig behaard en zeer transparant òf voorzien van glimmende, ronde knobbels (*L. Marlothii!*)

L. Friedrichiae N. E. Br.,

N. E. Brown in Gard. Chron. 1922, vol. LXXI, p. 55 en G. C. 1926, vol. LXXIX, p. 102 (aanvulling), M. Karsten in Onze Tuinen 1924, 19de jaarg., p. 43 met fig., Tischer in Möll. D. Gärt. Zeit. 1926, Jahrg. 41, p. 220 met fig.

Syn.: *Mesembr. Friedrichiae* Dtr., Dinter, Neue u. w. bek. Pfl. D. S. W. Afr., p. 41 (1914), Schwantes in Monatsschr. f. Kakt. 1920, Bd. 30, p. 132; *Conophytum Friedrichiae* Schw. nom. nov. en *Derenbergia Friedrichiae* Schw. nom. nov., Schwantes in Zeitschr. f. Sukk. 1925, Bd. II, p. 138; *Ophthalmophyllum Friedrichiae* Dtr. et Schw. nom. nov., Schwantes in Möll. D.

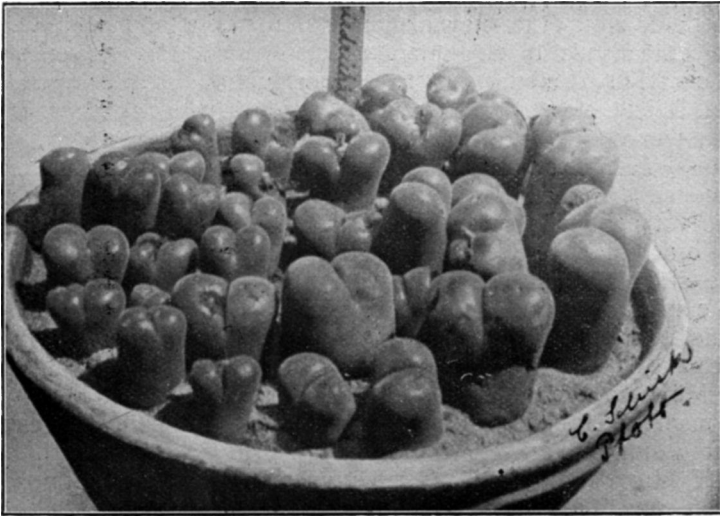

Fig. 12.

L. Friedrichiae N. E. Br.

3/4 nat. grootte.

Photo C. Schick.

Corpuscula gewoonlijk solitair, soms 2 bijeen, zelden meerdere in een zode (tot 7 waargenomen), 22—25 mM. hoog, 20 mM. breed en 12—16 mM. dik, cordiform, bovenzijden der lobben convex, doorschijnend olijfgroen, ongepigmenteerd, door fijne beharing (haarpapillen!) fluweelachtig aanvoelend en het licht weerkaatsend als een lens, zijden als ook een smalle zone aan weerszijden der spleet en langs den rand der bovenzijde dof lilarood, papilleus; chlorophyl beperkt tot de zijden en het smalle gedeelte der lobben, dat naar de spleet toegekeerd is. Bloemen geel, sneeuwwit of blauwachtig rose; petalen basaal tot een buis vergroeid.

Bloemsteel rond, behaard, ingesloten in het corpusculum, met een paar krachtig ontwikkelde bracteolen, basaal schedevormig vergroeid (tot op 2/3 hunner lengte), vrije bladeinden knotsvormig verdikt, 10—12 mM. lang, met min of meer vlakke bovenzijde, in doorsnede driehoekig met afgeronde kanten, top convex, zonder chlorophyl en behaard, het overige gedeelte chlorophylhoudend en glad (dus venstervorming en beharing van den top evenals bij de hoofdbladeren!); vrije uiteinden der bracteolen ver boven het vruchtbeginsel uitstekend.

Groot Namaqualand: bij Warmbad, Marg. Friedrich!

L. Friedrichiae trof ik in 1923 in de Kew-collectie aan, later echter niet meer. De naar dat exemplaar vervaardigde teekening, gereproduceerd in O. T., geeft een niet geheel juist beeld van

deze soort, daar de aan den rand der convexiteit geteekende ronde vlekken — in werkelijkheid slechts wat meer doorschijnende plekken in het celweefsel — de indruk geven als zou de plant gestippeld zijn. Op nevenstaande foto (*fig. 12*) zien we ten aantal corpuscula bijeengeplant (dus geen zode!) gekweekt door C. Schick, Freiburg in Br., door wien ook de opname is. Dr. A. Tischer daar te plaatse, was zoo vriendelijk, mij deze photo, welke ook zijn artikel in Möll. D. G.—Z. illustreert, toe te zenden. *L. Friedrichiae* wijkt in verscheiden opzichten van de algemeene kenmerken van het gen. *Lithops* af, n.l. door een basaal tot een buis vergroeide corolla, het voorkomen van een paar bracteolen of secondaire schutbladeren aan de bloemsteel en de structuur van het corpusculum, op grond waarvan Dinter en Schwantes tot afsplitsing dezer soort van het gen. *Lithops* geraakten en tot oprichting van het gen. *Ophthalmophyllum* Dtr. et Schw.

In Möll. D. Gärt. Zeit. van 11 Februari '27 geeft Schwantes maar een beknopte beschrijving van dit nieuwe geslacht, echter komt hij er zeer uitvoerig op terug in Zeitschr. f. Sukk. van 27 Maart '27. Hierin vinden we een volledige diagnose van dit gen. nov. (d.i. van *L. (O.) Friedrichiae!*) opgesteld door Prof. Dinter. Bovenstaande beschrijving van bloemsteel en bracteolen is uit deze publicatie overgenomen. Wat de structuur van het corpusculum betreft, verschilt deze van die der andere *L.* soorten door de fijne beharing en de veel grootere doorschijnendheid der epidermis aan de vensterzijde, waaraan het chlorophyl tot op een paar zeer smalle strookjes na en ook alle pigment ontbreekt. Of de zeer papileuse opperhuidstructuur inderdaad een belangrijk kenmerk van deze soort zal zijn, is nog niet te zeggen. Een microscopisch onderzoek van de epidermis van een aantal *L.* soorten van verschillende typen zou dit moeten uitmaken. Volgens Prof. Dinter zijn op de natuurlijke groeiplaatsen de toppen der lobben rood getint. Naar alle waarschijnlijkheid hebben we hier als een gevolg van sterke insolatie met anthocyaanvorming te doen.

De bloemkleur schijnt bij planten in cultuurstaat aan variatie onderhevig te zijn; de kleur door Prof. Dinter waargenomen bij specimina in Z. W. Afrika is *geel*.

Deze soort werd in 1913 door Prof. Dinter, toen in Okahandja zijnde, ontvangen van Frl. Marg. Friedrich in ruim 20 exemplaren door haar bij Warmbad verzameld.

L. Friedrichiae werd aangetroffen in spleten, in vlakliggende kalksteen.

N. E. Brown handhaaft deze interessante vensterplant, aanvankelijk door Dinter uit zuiver morphologisch oogpunt (de hartvorm van het corpusculum!) tot de § *Cordiformia* Brgr. gerekend*), nog als een *Lithops*.

*) Zie p.p. 175—181 van het systematisch overzicht in de vorige jaargang.

L. Marlothii N. E. Br.,

N. E. Brown in Gard. Chron. 1926, vol. LXXIX, p. 102 m. fig. Syn.: *Ophthalmophyllum Marlothii* Schw. nom. nov., Schwantes in Möll. D. Gartn. Zeit. 1927, Jahrg. 42, p. 64 en Zeitschr. f. Sukk. 1927, Bd. III, p. 22.

De eerste na invoering ontwikkelde corpuscula 12 mM. hoog, 8—10 mM. breed en 6—8 mM. dik, waarschijnlijk in cultuur grooter wordend, met een 2 mM. diepe transversale spleet over de afgeknotte bovenzijde; lobben gelijk of ongelijk tegen elkaar aanliggend, afgeplat of zeer zwak convex aan den top, oneffen, daar ze aan hun oppervlak bedekt zijn met kleine, blinkende, heldere, doorschijnende groene knobbels waartusschen onregelmatige, vertakte lijntjes, een weinig en relief geplaatst en meest vanaf den rand binnenwaards gericht, fonds ondoorschijnend licht crème okerkleurig; wanneer ouder schijnen de groene knobbels dof en bruinachtig te worden. Bloemen niet gezien, waarschijnlijk klein. Doosvrucht in gesloten toestand 3 mM. in diameter, met een korte kegelvormige punt op den top, zeer bleek bruinachtig van tint. 5 of bij toeval 4 hokkig; kleppen ver uiteenwijkend, zeer scherp, met de hygroscopische lijsten over hun geheele lengte dicht aan elkaar grenzend en daardoor één scherpe, bleeke centrale lijst vormend, voorts met breede, afgeronde, vliezige randstandige vleugels, die meer of minder tusschen de kleppen in paren vereenigd zijn.

Zaden zeer klein, ongeveer 1/2 mM. lang, eivormig, glad, witachtig.

Klein Namaqualand: bij Ookiep, Marloth 6903! Deze

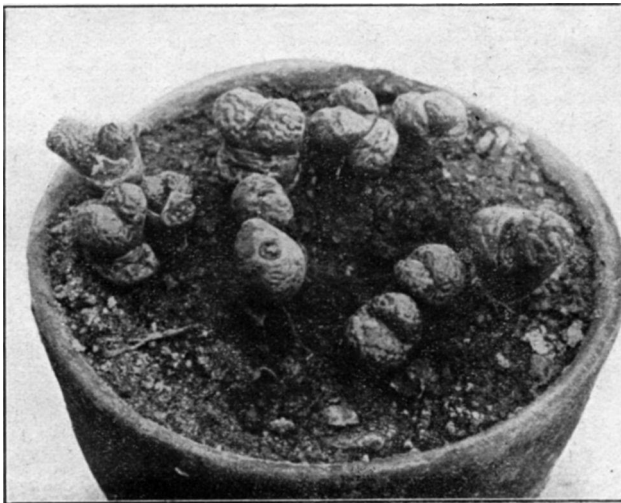

Fig. 13.

L. Marlothii N. E. Br.

Nat. grootte.

Photo Fr. de Laet.

species trof ik in geen van beide Britsche botanische tuinen aan en evenmin als gedroogd materiaal in het Herb. hort. kew.

Bovenstaande beschrijving is naar die door Brown voorkomend in de „Gard. Chron.”.

De hierbij gereproduceerde fraaie photo (fig. 13) van een exemplaar door hem van Dr. Marloth ontvangen werd mij door Mr. Fr. de Laet toegezonden.

Duidelijk zijn hierop de glimmende, ronde knobbels te onderscheiden. De Laet gaf als kleur op der corpuscula bronsachtig groen, d.i. dus de tint van oudere formaties. *L. Marlothii* behoort tot de meest curieuse vensterplanten: de toppen der bladlobben bezitten niet elk één venster — een toestand, zooals we die bij alle voorgaande soorten aantreffen — maar een verzameling van kleine lensvormige venstertjes. We hebben hier dus met een vergrooting van het transparant oppervlak te doen.

Schwantes is een weinig voorbarig door deze soort tot een gen. nov. in te deelen, we weten immers nog niets van de bloemstructuur. En wat de bouw der doosvrucht betreft, toont deze slechts geringe afwijkingen (vergel. m. gegevens op p 37).

Brown zegt nog van deze plant:

„This distinct species is small, but very charming, a real gem, especially when seen under a lens”.

In het *Herb. hort. kew.* was nog de volgende species tot groep C behoorend vertegenwoordigd door een tweetal bloemen :

L. optica N. E. Br.,

N. E. Brown in Gard. Chron. 1922, vol. LXXI, p. 80. Syn. : *M. opticum* Marl., Marloth in Trans. Roy. Soc. S. Afr., vol. 1, p. 405, t. 27, fig. 5 (1910); Derenberg in Zeitschr. f. Sukk. 1924, Bd. I, p. 143; *M. marginatum* Marloth in Trans. (zie verder boven) p. 406 (in een aanteekening onder *M. rhopalophyllum* Schl.).

Groot Namaqualand : bij Prins van Wales Baai, in met zand bedekte spleten van gneissrotsen, Marloth, 4,675; op rotsachtige heuvels bij Lüderitz Baai, Pole Evans, 7,210! Het herbarium materiaal is afkomstig van een type-plant in bezit van N. E. Brown (12 October 1920).

De overige *L. species* *) waarvan geen enkele door mij in genoemde botanische inrichtingen aangetroffen werd zijn over de verschillende groepen verdeeld :

- A. *L. Francisci* N. E. Br. (*M. Francisci* Dtr. et Schw.), *L. pseudotruncatella* var. *alta* Tisch., *L. Ruschiorum* N. E. Br. (*M. Ruschiorum* Dtr. et Schw.), *L. Vallis-Mariae* N. E. Br. (*M. Vallis-Mariae* Dtr. et Schw.),
B. *L. Mundtii* Tisch.,

*) In het geheel 21 soorten en geen 22 zooals op p. 31 opgegeven.

C. *L. Eberlanzii* N. E. Br. (*M. Eberlanzii* Dtr. et Schw.),
L. Fulleri N. E. Br., *L. Julii* N. E. Br. (*M. Julii* Dtr.
et Schw.), *L. rubra* N. E. Br., (*M. opticum* var. *rubrum* Tisch.).

Aanvulling: De litteratuur opgave onder *Lithops* N. E. Br. en *L. Lesliei* N. E. Br. moet nog uitgebreid worden met:

Burt Davy, Fl. Pl. and Ferns Transv., part. I, p. 156 en p. 162 met: fig. (1926).

2. *Conophytum* (Haw.) N. E. Br.

N. E. Brown in Gard. Chron. 1922, vol. L. XXI, p. 198 en 1925, vol. L. XXVIII, p. 450 m. fig.

Zeer kleine, overblijvende succulente planten van een zodevormigen groei, gewoonlijk stamloos, sommige soorten echter ontwikkelen korte stammetjes wanneer ze ouder worden, de corpuscula zijn dan tot een dichte groep opeengeroept.

Elk corpusculum bestaat uit een klein, vleezig lichaam, omgekeerd kegelvormig, bolvormig, eivormig, langwerpig of cilindrisch, gevormd door twee tegenover elkaar staande bladeren tot één lichaam samengesmolten, en convex, plat, neergedrukt, ingedeukt, tweelobbig aan den top, met een kleine opening gelijkend op een gesloten mondje midden op of tusschen de lobben.

Bloem solitair, vanuit het binnenste van de corpuscula opgroeiend en door de centrale opening te voorschijn komend. Kelk met een duidelijke verlengde, dunne, vliezige buis, boven het vruchtbeginsel, 4—6 lobbig aan den top, ingesloten in spleet of gedeeltelijk of geheel er uit stekend. Kroon met een duidelijke dunne of pijpvormige buis even lang als of langer dan de kelkbuis en gewoonlijk talrijke, somtijds weinige kroonbladeren of petalen, spreidend of teruggeslagen in een tot meerdere kransen, waarvan de binnenste aan den mond der buis bij sommige soorten kleiner en anders gekleurd (staminodiën?). Meeldraden, weinigen of velen, rechtop ingesloten in of gedeeltelijk boven kroonbuis uitstekend. Stijl, lang of kort, zelden rudimentair of geheel afwezig; stempels 4-6, draadvormig. Vruchtbeginsel onderstandig, plat, convex of kegelvormig aan den top, met een fijn getande ring van met elkaar verbonden klieren aan den rand, 4-6 hokkig; zaadlijsten op den bodem of aan den buitenwand der hokken. Doosvrucht klein, met 4—7 kleppen en hokken; kleppen met een centrale hygroscopische lijst samenhangend met de tusschenschotten; hokken open, zonder hok-vleugels of klepjes. Zaden zeer klein, eivormig, met een klein tepelvormig uitwasje aan een kant, glad. Talrijke soorten (op het oogenblik zijn er pl.m. 100 bekend in 1922 nog maar 57! M. K.), allen thuishoorend in de Karroo, waar ze van Groot Namaqualand zuidwaarts en oostwaarts tot aan Oudtshoorn Div. aangetroffen worden; of ze nog over die grenzen voorkomen is momenteel niet bekend. De naam *Conophytum* is afgeleid van het Griesch *konos* = kegel en *phyton*

= plant, doelend op de vorm der corpuscula, welke bij de meeste species als een omgekeerde kegel is.

Bij de soorten van dit genus vinden we zeer korte vezelige wortels, zelden meer dan $2\frac{1}{2}$ à $3\frac{4}{5}$ cM. lang. Dikwijls groeien ze in een zeer ondiepe lage grond (vanaf $1\frac{1}{5}$ tot $2\frac{1}{2}$ cM. dik!), welke de oppervlakte der rotsen langzamerhand heeft overdekt of zich in spleten hierin heeft opgehoopt.

Veel *Conophyta* ontplooiën hun bloemen bij het vallen van den avond of 's nachts en sluiten ze weer in den morgen. Wanneer de bloemen wit, crème of geelachtig zijn, hebben ze altijd smalle of lijnvormig-draadvormige kroonbladeren. maar zijn deze rose of helrood (magenta), dan zijn ze gewoonlijk veel breeder. De overdag bloeiende soorten hebben altijd bredere petalen dan die 's nachts bloeien, afgezien van de kleur.

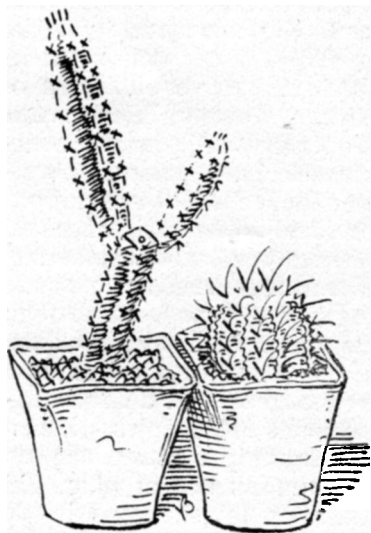
Waarom moeten de dag-bloeiers meer in het oog vallen dan de nacht-bloeiers? Sommige 's nachts bloeiende soorten zijn geurend, echter ook verscheidenen, die overdag bloeien, zoodat we ook de geur als een belangrijke factor bij de oplossing van dit probleem kunnen uitschakelen.

Het is nog onbekend op welke wijze deze gewasjes bestoven worden, vermoedelijk echter door zeer kleine insectjes. Het is aan de Z.-Afrikaansche botanici om eens ter plaatse een onderzoek in te stellen!

M. KARSTEN

(Wordt vervolgd).

Vierkante bovenranden aan onze potjes!

De bekende vuurtesten uit de voetenstoven onzer grootmoeders hebben de pottenbakkers geïnspireerd tot het maken van ronde zaaitesten met vierkanten bovenrand.

Voor zoover ik weet is dit idee nog niet toegepast op de gewone bloempotjes. De potjes zouden, door het bijbuigen der bovenranden na het vormen, iets meer aan werkloon kosten, doch vergeleken bij de ruimte die de bezitters van kleine kassen hierdoor winnen, zijn deze kosten zeer gering.

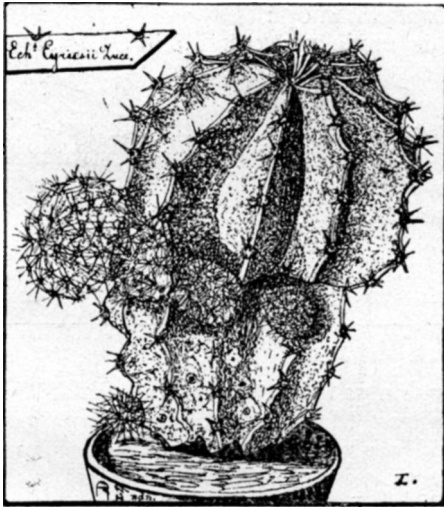
De potjeswinkel op den Overtoom te A'dam heeft nu op mijn verzoek een paar honderd vijf en zes centimeter potjes besteld met deze gebogen bovenranden. Zoo de

H. H. Pottenbakkers nu maar dit buitenmodel potje willen leveren!

v. B.

Een babbeltje.

Mijn vriend Bizarrus kwam in den afgelopen zomer bij me en zag een *Ehps. Eyriesii*. Hij dadelijk: „Zeg, waarom teeken je dat knobbelproduct niet na ?” „k Zou liever een bloeiende uitteekenen dan dat mismaakte voorwerp”, zei ik. „En ik zou denken, dat zulke bijzonderheden in den smaak moeten vallen. Er zijn immers ook hanekammen en voor jullie, cactusmensen, is 't allergekste juist 't mooist”. Ik bedankte voor de lieflijkheid van zijn gevoelens, maar toen hij weg was, dacht ik er over na. En nu de plant geteekend is, geschiedde dat niet om Bizarrus te pleizieren, doch om de herstellingskracht der natuur aan te toonen.

Van mijn vijf *Echinopsis*' waren er in 1924 twee uitgeknaagd. De een had bijna den schedel verloren, de ander had een groote opening boven den voet. En zie, nadat ik 't volgend jaar den bak een halven meter dieper heb laten zakken en alle naden gedicht, is het groeiproces vervolgd zonder slakken. Een nieuwe spruit is over de moeder heengegroeid en de laatste heeft vijf kleintjes gevormd. Bij nummer twee is het gat geheel overweld door nieuw weefsel der naastliggende ribben.

Ook de *Cereus*' moesten het ontgelden. Een was er, waarvan de kop slechts het vlies overhield. Eerst dacht ik, dat ze zich rechts herstellen zou ; maar ten slotte verscheen er links een knobbeltje, dat uitgroeide tot een vierkante zuil. Deze wies in twee jaren veel meer, dan de zaailingen wellicht in vier zullen bereiken. Zooeven verscheen Bizarrus.

„Zoo, ik ben verheugd, dat mijn denkbeeld ingang vond”.

„Wel, hoe vind je ze ?”

„Nogal hebbelijk! En hoe heet nu dat groote mormel ? Alle vormen krijgen bij jullie immers nieuwe namen ?”

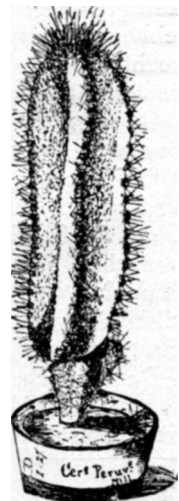
„Zeker, maar dit is geen nieuwe vorm !”

„Man, weet je wat de wetenschappelijke naam voor tuinslak is ?”

„Ja, *Limax*, geloof ik”.

„Nu, dan heet jou plant: *Echinopsis Eyriesii* Zuccarini, variëteit *limacina* Dulfer!”

N.

D.

Onze Succulenten-„kenners" aan het woord".

— Bij het zien van het witte wolvlit in den kop van een *Mamillaria elephantidens* :

„Heb je dat watje er op gedaan voor het beschadigen ?"

— Bij een met trots door den eigenaar getoond exemplaar *Etus capricornis senile*, prijkende met een prachtige, dichten warbos van haardorens:

„Die heb je zeker pas ontvangen, dat de emballage er nog omheen zit".

— Bij een groepje *Mesem. bellum* :

„Is dat nou mimicry ? Ik dacht dat je die niet zag".

— Bij een *Cereus grandiflorus* in knop:

„Als die nou 's nachts open is en je steekt het licht op, gaat-ie dan weer dicht ?"

— Bij een gieter:

„Ik dacht dat je die cactussen nooit water hoefde te geven".

— Bij een *Cereus flagelliformis*, waarvan sommige „staarten" nieuwe spruiten vertoonen van een paar centimeters lang:

„Komen er aan die cactussen katjes ook? Dat wist ik niet".

Voor copie conform,
w. g. prof. Schumann
(niet de echte).

Agave en Mensen.

Het Agave-geslacht bezit meer dan 50 leden,*) welke hoofdzakelijk voorkomen in de droge streken van Mexico en de naburige gebieden der United-States, terwijl verder hun gebied zich nog uitstrekt over Centraal-Amerika heen.

De in rozetten zittende bladeren zijn over het algemeen lancetvormig, dik en met randdoornen bezet of ook wel dun en gaaf-randig, welke vorm soms aan de bladranden vol rafels zit. Meestal hebben de bladeren een blauw-groene tint. De bloemen zijn trechtervormig met meeldraden, welke uit de bloemkelk tevoorschijn treden.

De Agaven worden ingedeeld naar hun bloeiwijzen, n.l. of de bloeiwijze vertakt of aarvormig is.

Dit Agave-geslacht nu, dat zoo'n respectvollen naam draagt, Agavos wil n.l. in 't Grieksch zeggen, edel, bewonderenswaardig, is de slaaf der menschheid geworden. Al vlug bemerkten de menschen, dat dit geslacht eigenschappen bezat, welke de menschen voor zich konden nuttig maken. De bladeren bezaten goed ontwikkelde vaatbundels om hun groote, saprijke bladeren geregeld van water te kunnen voorzien.

De mensch profiteerde ervan door uit deze bladeren een vezelstof te maken. Als bekendste vezelproducent geldt de Sisal-Agave, uit tropisch Mexico, welke haar naam te danken heeft aan de

*) Alwin Berger noemt in zijn werk „Die Agaven" 274 soorten, terwijl dit aantal door de onderzoekingen van W. Trelease e. a. nog aanmerkelijk is vergroot. Red.

havenstad Sisal in Yucatan. Ze behoort tot de onderafdeeling met vertakte, kandelabervormige bloeiwijze en bereikt een hoogte van 6—8 M. Ze plant zich niet alleen voort door haar zaad (dus geslachtelijk), maar kan zich ook ongeslachtelijk voortplanten doordat in de oksels der bloemstelen jonge plantjes ontstaan, z.g. broedknoppen. Men onderscheidt twee Sisal-Agaven n.l. de groene Sisal-Agave (*Agave sisalana*), welke de Indianen den naam van »yaxi« geven en de witte Sisal-Agave (*Agave fourcroydes*), welke door de Indianen »sacci« genoemd wordt. Vroeger werden ze beiden voor variëteiten van *Agave rigida* aangezien, de eerste noemde men toen *Agave rigida sisalana*, de laatste *Agave rigida elongata*.

De witte Sisal Agave, ook Zilver-Agave genoemd, ontwikkelt een 1/2 — 1 1/2 M. hooge stam en 1—2 M. lange bladeren, welke met een waschachtig grauwgroen laagje bedekt zijn. De einddoornen der bladeren worden tot 30 cM. lang, terwijl de bladranddoornen een lengte bereiken van 3—4 mM. De groene Sisal-Agave bewoont de staat Campeche, verder Centraal Amerika en Yucatan; de Zilver-Agave uitsluitend Yucatan. Beide soorten worden tegenwoordig op grooten schaal stelselmatig aangeplant.

Het gedijen dezer Agave-soorten is geheel afhankelijk van bodem en klimaat, maar vanaf 't derde jaar kan men jaarlijks 450-1250 Gram bladeren per plant tot vezelproductie oogsten, welke 3—4 pCt, bij *Agave fourcroydes* zelfs 5 pCt. vezelstof bezitten. Men kan dan per H.A. 1/2 — 2 1/2 ton vezelstof winnen. Terwijl de Indianen vroeger de bladeren met de hand ontvezelden, bestaan er tegenwoordig verschillende constructies vezelpluis-machines. De vezelstof wordt dan gewasschen, gedroogd en in balen van 200-250 K.G. geperst. Het verbruik stijgt zeer snel, in 1890 kwam 36.000 ton in den handel, in 1900 reeds 81.000 ton en in 1913 reeds 110.000 ton.

Al is de productie van Yucatan met zijn 100.000 ton nog steeds verreweg 't belangrijkste, ook is in de laatste jaren voor den grooten wereldoorlog Duitsch Oost-Afrika in productie sterk toegenomen.

Ook de Bahama eilanden, Cuba, Hawai, Mauritius en Britsch Oost-Afrika cultiveeren de Sisal-Agave.

Allengs verbreidt zich een derde broedknopdragende vezel-agave n.l. *Agave Cantula* (synoniem: *Agave vivipara*), ook wel Manila-Maguey genoemd. In haar vaderland, W.-Mexico, doet haar sterke en buigzame vezel reeds lang dienst tot het vervaardigen van touw, tasschen, zakken enz.; ze wordt nu echter hoofdzakelijk op de Philippijnen en Java, een weinig ook in Voor-Indië gekweekt.

Ook de Zapupe vezel of Zapupe Henneque van *Agave Zapupe*, welke van de in het noorden der staat Veracuse aan de oostkant van Mexico thuis behoorende *Agave*-soort gewonnen wordt, blijkt nu grootere beteekenis te krijgen. Het is een haast stamlooze plant, welker kandelabervormig vertakte bloeiwijze 600—3000 broedknoppen oplevert. De zapupe vezel is over 't algemeen fijner

buigzamer en ook langer dan de sisalhenne; ze heeft een groot weerstandvermogen en is bij goede bewerking glanzend wit. De Zapupe-Agave is tamelijk ongevoelig voor nachtvorst.

Nog andere Zapupe-soorten, welke ook aan Mexico's oostkust voorkomen, zijn Agave Deweyana en Agave Lespinassei.

De Maguey-vezel der echte Maguey of Maguey blanco is in Europa reeds langer bekend dan de sisal-vezel. Ze is afkomstig van de Agave americana en is weliswaar, elastisch, wit, en van middelmatige, sterkte; ook zeer lang, waar ze haar hooge waarde aan dankt, maar het loont de moeite niet de vezels te prepareren, daar de dikke saprijpe bladeren slechts 1—2 pCt. vezelstof bezitten, die bovendien zeer lastig te verwerken zijn.

Eveneens levert de in N. W. Indië als blauwe Agave veel gecultiveerde Agave lurida vezelstof voor lokaal gebruik; evenzoo Agave vestita en Agave geminiflora, welke vrije vezels aan den bladrand bezit.

Onder den naam »espadin« komen de fijnere en buigzamere vezelstoffen van enkele Agave-soorten uit de Striatae, een groep met aarvormige bloeiwijzen in den handel, welke hoofdzakelijk afkomstig zijn van Agave stricta en Agave falcata, beide inwoners van N.-Mexico.

Tot de Agaven, die ook de aarvormige bloeiwijze bezitten, behooren de hoofdleveranciers der ixtle-vezelstof (spreek uit istle, Spaansch), de z.g. Lechuquilla-soorten. Het zijn soorten, welke in N.-Mexico thuis behooren en waartoe behooren Agave heteracantha, Agave lophanta en Agave univittata, welke laatste lichtgroen gebandeerde bladeren bezit.

Onder »Jarcia« verstaat men vezelstoffen van de in de westelijke staten van Mexico n.l. Jalisco, veel gecultiveerde Agave Aequilana. De alcoholische drank »pulgue« komt hoofdzakelijk van Agave atrovirens, welke in 't zuiden van de Mexicaansche hoogvlakten voorkomt, waar zij »maguey manso« of »maguey de pulgue« heet. Ze wordt voornamelijk in de z.g. koude zone, tusschen 2200—2700 M. boven de zeespiegel, gecultiveerd, daar ze daar de beste pulgue levert. Gedurende het halfjaarlijksche bloeien der plant, verkrijgt men 1000 L.; dit zoete, melkachtige, 12—15 pCt. suiker bevattende sap, dat ze »agua miel« noemen, wordt dan in groote leeren zakken tot gisting gebracht.

De versche pulgue heeft ook voor den Europeaan een aangenamen smaak; later gaat het naar kaas ruiken en werkt het zeer bedwelmend.

Ook wint men wel eens pulgue uit Agave cochlearis, een naaste bloedverwant van Agave atrovirens.

Uit de pulgue wordt door middel van destillatie een brandewijntje gefabriceerd n.l. aguardiente de pulgue.

Als »mexcal« of ook wel »vino mexcal«, wordt in Mexico het destillatie product der tot brij gestampte of vermalen en dan tot gisting overgelaten stronken der Agave betiteld; de bladeren worden hiervoor tot de binnenste rozet verwijderd. Gewoonlijk wordt

deze brij, alvorens haar te laten gisten, verhit. Tot de mexcal bereiding in 't groot schijnt tot nog toe slechts de Agave tequilana benut te worden.

In de Z. W. staten van N.-Amerika en in 't noordelijk deel van Mexico worden andere wilde Agave-soorten met den naam »mexcal« betiteld b.v. Agave Wislizeni en Agave applanata in Mexico, in Arizona Agave Palmeri, in Utah Agave utahensis, in Z.-Californië Agave Pringlei, Agave aurea en Agave deserti.

De over de geheele wereld verbreide Agave americana levert, vóór ze bloeit, een zeer zoete groente, welke 9.2 pCt. saccharose en 24.8 pCt. fructose bevat. Ook verkrijgt men door uitkoken der fijngesneden jonge planten een heerlijke siroop en door drogen der jonge exemplaren een aan geconfijte vruchten herinnerde lekkernij.

Veel meer in gebruik is echter het maken van veevoeder uit sommige Agave-soorten, waartoe zich bijzonder leenen de bladeren der Agave atrovirens.

De einddoornen der bladeren van daarvoor geschikte Agave-soorten worden voor pijlpunten, spijkers en naalden gebruikt, terwijl de uit de bladeren afkomstige rubberachtige stof wordt toegeënd tegen kiespijn.

Van de sieragaven is de Agave americana of honderdjarige Aloë, het meest bekend. Ze werd in 1560 in Italië ingevoerd en is heden ten dage een der karakteristieke planten van 't Middellandsche zee gebied. In de Alpen komt ze voor tot Bozen, terwijl ze hier in ons landje 't in de vrije natuur niet uithoudt; ze kan echter wel wat vorst verdragen.

De honderdjarige Aloë wordt 5—15 jaar oud, en niet zoals de menschen zeggen 100 jaar.

Ook de Agava sobolifera, de door zeer sterke randdoornen gekenmerkte Agave ferox en Agave atrovirens worden ook veel als sierplanten gekweekt.

Een der mooiste kweekexemplaren is wel de N.-Amerikaansche Agave, Agave Victoria Reginae.

Den Haag.

P. A. H. RIJKEBÜSCH JR.

Twee doornlooze Opuntia's van Curaçao.

(met 1 afb.)

Ik heb in mijn tuin staan twee Opuntia's zonder doornen. Voor ik tot beter inzicht kwam heb ik die twee als tot dezelfde soort behorende beschouwd. Dit kwam mede doordat slechts een der twee bloemen vertoond heeft.

Een poosje geleden kwam een negervrouw verlof vragen een „blad" af te plukken. Ik wees haar naar de eerste plant. Nee, die moest ze niet hebben, dat was de Friekampeeuw, die andere, de Toena wou ze meenemen. Toen keek ik wat beter toe: „Ouwe, je hebt gelijk, dat zijn inderdaad twee verschillende soorten" en het volk blijkt ze te onderkennen en zelfs een naam te hebben voor elk.

Het prachtwerk van Boldingh over de flora van West-Indië laat ons, voor zoover het de Cactaceae betreft, leelijk in den steek. Het zwarte vrouwtje heeft me ten aanzien van mijn twee Opuntia's uit den droom geholpen.

Waar die ongedoornde Opuntia's vandaan komen? In het wild komen ze niet voor, dus kinderen van eigen bodem zijn het niet. Ik vermoed, dat ze uit Mexico herkomstig zijn. In de jaren (was het 1860?) onder gouverneur van Raders, trachtte men hier het kweeken van de cochenille-schildluis populair te maken. Met den invoer van dit insect is tegelijk zijn voedsel uit den vreemde herwaarts gebracht. Dat was een cactus, een Opuntia, een ongedoornde, waarschijnlijk de Friekampeeuw of de Toena of allebei. Maar als dat waar is dan moeten die vormen heden nog in het stamland voorkomen alwaar ze een naam hebben en dan is ook opnieuw determineeren onnoodig. De inlandsche namen op Curaçao kunnen dan voor plaatselijk gebruik behouden blijven.

Als nu mijn fotograaf maar blijk geeft voldoende vordering te hebben gemaakt dan verschijnt deze bijdrage geïllustreerd.

Curaçao, 12 Mei 1927.

C. P. A.

Sempervivum - altijd levend!

Reeds eenige dagen hadden wij doorgebracht in de broei warme Rhone vallei en zoo op de wandelingen eens gelet op de Sedum-

soorten die op de muren, die uit ruwe brokken natuursteen waren opgetrokken, groeiden. Slechts de muren die als afscheiding dienden van hooger gelegen gronden en muren waarvan de voet door van de heuvels komend water werd bespoeld, waren flink begroeid. Het droge klimaat van Midden-Frankrijk is hier de oorzaak van.

Sedum dasiphylum was in vollen bloei, de takjes langgerekt, vol grijze bolletjes en met de kleine witte bloemetjes aan het eind. Maar de witte bergen trokken ons. Een groote P. L. M. auto zou ons er brengen. Wat zou men graag onvermoeibare beenen hebben en alles wandelen ! Nu stuift men door dit prachtige land; de chauffeur moet op tijd tijden, en ieder der 13 passagiers heeft andere liefhebberijen ! Op de rotsen langs de wegen, die vaak steil en slingerend, ja, voor minder ervaren chauffeurs gevaarlijk zijn, bloeien saxifragas en huislookjes. En steeds stijgen we. Kinderen gooien bosjes gedroogde lavendel in den wagen. Wij gooien terug met de groote koperen francs. Handel drijven met een 25 K.M. vaart noodzaakt tot snelle besluiten !

De lavendel groeit hier overal in het wild, zoowel de „echte" (*lavandula vera*) als de soort *latifolia*. De lavendelolie wordt ter plaatse gestookt, maar een zeer winstgevend bedrijf zal het wel niet zijn.

Steeds hooger stijgen wij en nu komen de eerste gletschers in zicht. De ruige enorme ijsmassa's, vuil wit, met de prachtige blauwe randen der spleten, komen tot dicht bij den weg.

Wat een tegenstelling: de plantjes in het gras, velden vol witte narcissen, en deze ijsmassa's. Ook gentiaantjes en heele kleine crocusjes, 2 cM. hoog, op plaatsen waar de sneeuw pas weggesmolten is. We zijn nu al boven de 2200 M. en het hotel komt in 't zicht. Uitstappen, eten en dan wandelen. Overal nog dikke plakken sneeuw, maar daar waar de zon de beschermende laag heeft weggesmolten komt met verwonderlijke snelheid de alpenflora te voorschijn. De *Saxifraga aizoides* bloeit en een paar passen verder ligt nog een sneeuwlaag van meters dikte! De buitengewone snelheid waarmede al deze alpenplanten zich ontwikkelen bloeien en zaad produceeren is verbazingwekkend. (Sommige soorten die tot 4000 M. hoogte groeien op de rotsen tusschen de eeuwige sneeuw, volvoeren dit proces in eenige weken). De grond van deze weiden (30 pCt. helling) bestaat uit een soort verweerde leisteen, die overal te voorschijn komt, de strateering ervan is rechthoekig op de helling. En overal om ons heen, in het gras en vastgegroeid tusschen de spleten van het gesteente groote opeengepakte rozetten van *Sempervivum*, talrijk als de paardebloemen in onze weilanden. *S. montana*, en eenige verschillende soorten met spinnewebben. Ik zag een plekje dat opviel door de verlenging van eenige bladen, die den indruk maakten alsof de plant bloeide. De verlengde bladen waren namelijk fel rood aan het eind en met wratjes bezet, waaruit een geel poeder kwam, dat de kleurwerking van het geheel nog ver-

hoogde. Deze soort moest natuurlijk mee in een zakdoek. Van 't winter waren de rozetten van deze plant bijna niet te onderscheiden van *Sempervivum Montana*, echter iets kleiner en nu in April kwam de plant weer in vollen „bloei”, n.l. de bladeren groeiden weer uit en vertoonden de felle kleuren, die mij in de bergen zoo opvielen.

Met hoeveel plezier zie ik de planten, die een jaar geleden nog op 2200 M. hoogte tierden, nu in een bloempotje hun groeikracht en aanpassingsvermogen toonen. *Levende* souvenirs gaan toch boven alle *doode* ! C. REUS, A'dam.

Cactussen van Curaçao en Venezuela.

Succulenta ontvangt slechts sporadisch berichten van „ooggetuigen” uit de landen waar de *Cactussen* in het wild voorkomen, doch voor kort mocht ik, via een hooggeplaatst Nederlander te Caracas (Venezuela), een zeer lezenswaardig exposé, van Dr. v. T. te Maracaibo, dat hier in extenso volgt, ontvangen over:

De Cactaceae.

De leden van deze tropische plantenfamilie zijn veeljarige of blijvende planten. Hiertoe behooren boomen en heesters met min of meer dikke, waterachtige, veelvuldig houtige stengels van cilindrischen vorm, die soms vertakt, van groeven of hoeken voorzien en vleezig zijn. De groeiwijze is zeer eigenaardig; zij is soms zoo verschillend, dat er bijna geen gelijkenis meer wordt waargenomen tusschen deze groep van planten en de overige Dicotyledonen. Ook de eigenlijke bladeren ontbreken aan vele van deze gewassen; sommigen nemen de vleezige stengels daarvoor aan maar in werkelijkheid zijn de bladeren bij deze planten vervangen door doornen, min of meer aanzienlijk in aantal, afzonderlijk geplaatst of opeengehoopt. De bloemen zijn groot en schoon en bevinden zich in de oksels der doornen. De vrucht is in den regel vleezig, sappig en zoet. De groeiplaats is Mid-, Zuid-Amerika en West-Indië.

Ook op het eiland Curaçao is zij vertegenwoordigd. Daar komt in het wild voor: *Cereus griseus*, die tot afheinen in de Buitendistricten wordt gebezigd; *Cereus repandus* Haw (of *C. Hermannianus* Sur.); van deze cactussoort schijnt door de arme bevolking buiten de stad een groen-geel meelachtig poeder te worden bereid, dat tot voedsel dient. Dit meel wordt verkregen door den stengel van doornen en z.g. blad huid te ontdoen, in de zon te drogen en fijn te malen; met water gekookt geeft het een slijmig afkooksel vanwege de gomachtige bestanddeelen (Bassorin); *Cactus melocactus* (of *Melocactus communis*) naar men beweert wordt deze soort ook gekookt gegeten, wanneer zij nog heel jong is; *Cephalocereus lanuginosus*; *Cactus ficus Indica* L. (of *Opuntia tuna* Mill. of *C. Bonpardii* Humb.) *Opuntia ficus tuna* en *Cereus curassavica* (*).

Deze laatste twee soorten schijnen ook door den inlander als medicament te worden gebruikt. De bladen (schijven) van de

eerste soort, na bevrijd van de doornen en ontdaan te zijn van bladhuïd worden uitwendig aangewend tegen Lever-congestie en inwendige inflamatie, terwijl een afkooksel van de wortels der tweede soort aanwending vindt tegen Gonorrhoe.

Als sierplant, wegens de schoone bloemen, wordt op sommige plaatsen *Cactus grandiflorus* L. (of *Cereus grandiflorus* Mill.) gekweekt. Deze plant schijnt bovendien nog een pijnstillende en urinedrijvende werking te hebben en wordt ook als hart-tonicum aanbevolen (Manual of Therapeutics P. D. & C).

Hier in Venezuela komen bovendien nog in het wild voor: *Peirescia guyanensis*, waaraan men ook geneeskrachtige werking schijnt toe te schrijven; *Opuntia spinosissima*; *Cereus sepium* (of *Cereus pitahaya*); *Opuntia vulgaris*; *Coccus cacti* (of *Opuntia cochiniifera*).

Alle tot deze familie behoorende planten schijnen min of meer verzachtende, pijnstillende en verfrissende eigenschappen te bezitten, waaraan men juist met recht of wel ten onrechte de geneeskrachtige werking toeschrijft.

Tot zoover de geëerde schrijver, véél zal ik er niet aan toevoegen doch ik meen niet te mogen nalaten den onbekenden correspondent de verzekering te geven van onzen grooten dank voor zijn zeer gewaardeerde bijdrage tot de kennis onzer lievelingsplanten.

Wat zou ons maandblad veel winnen indien wij uit meerdere Succulenten-centra dergelijke belangrijke en interessante mededeelingen mochten ontvangen van personen die „aan de bron” hun waarnemingen kunnen doen.

Voorburg, Juni 1927.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

*) *Cereus curassavica* is waarschijnlijk *opuntia curassavica* (Linn.) Miller (V. W.).

Een waardevol bezit.

(Vereenv. spelling).

„Wat we nodig hebben” — zo begint J. J. Verbeek Wolthuys Onze Gedoornde Vrienden — „dat zijn afbeeldingen, véél afbeeldingen”.

27 Mei verscheen het 5e speciale Kaktussen- en Vetplanten-nummer van Floralia. Het voldoet ten volle aan bovenstaande eis, niet minder dan 35 foto's en daarnaast prettige lezenswaardige tekst.

In zijn voorwoord noemt de hoofdredacteur de reeds verschenen speciale nummers. Hij had er ook nog wel bij kunnen voegen, dat telkens het volgende nummer ook nog voor een groot gedeelte met sukkulentenstof gevuld was. Zo heeft b.v. het nummer van 3 Junie nog 18 foto's.

Het 4e met zijn vervolg werd door G. D. D. in Succulenta besproken — bladz. 107, jaargang 1925. Hij noemde het daar met woorden van mijn opschrift.

Het 3e werd uitgereikt aan alle bezoekers van de tentoonstel-

ling in Junie 1924 te 's-Gravenhage. Dadelik bestelde ik het volgende en de reeds verschenen nummers, maar tot mijn spijt was het 1e al uitverkocht.

Zijn al deze speciale Kaktussen- en Vetplanten-nummers in ons archief? Zouden ze dan bijelkaar gebonden niet een mooi nummer voor onze bibliotheek vormen?*

Dit laatste was het doel van mijn schrijven, maar ik kan toch niet nalaten Floralia biezonder bij onze leden aan te bevelen. Ik mag onderstellen, dat allen de laatste nummers als proefontvangen hebben en was het niet, dat ik het altijd in de openbare leeszaal doorkeek, ik zou niet aarzelen en me spoedig als abonné opgeven, vooral omdat G. D. D. en v. d. H. er geregeld een vetplantenpraatje houden.
B. Th. K.

*) Zijn als losse aflevering in de bibliotheek aanwezig. Aanvragen te richten tot Mej. M. C. Karsten, Terborg.

Verslag der Algemeene Vergadering.

Op de 28 Mei 1927 in het Gebouw van Kunsten en Wetenschappen te Utrecht gehouden Algemeene Vergadering van „*Succulenta*“, Nederl. vereeniging van vetplantenverzamelaars, waren aanwezig het geheele bestuur en een 24 tal leden, waaronder de H. H. Bechten van Holthoorn der Haagsche commissie, wie we het ontwerp-Statuten en Huish. Regl. te danken hebben.

Om kwart voor 3 opende de voorzitter de vergadering met een korte rede waarin hij een overzicht gaf van de wederwaardigheden der vereeniging sedert den dag van oprichting, 16 Juni 1919. Voorts wijdde hij nog eenige woorden ter nagedachtenis aan Prof. Dr. F. Vaupel, den 4 Mei l.l. ontslapen voorzitter onzer Zustervereniging „Deutsche Kakteen-Gezelschaft“.

Aan de orde is dan de installatie der nieuwe bestuursleden. Het bestuur van „*Succulenta*“ is nu samengesteld als volgt:

Chr. de Ringh, Voorzitter.

M. C. Karsten, Secretaresse.

J. M. van den Houten, Penningmeester.

G. D. Duursma,) Redactie maandblad „Succ.“

Prof. Dr. A. M. Sprenger,)

Secretariaat: Terborg, Gelderland.

Redactie-adres: Achter de Hoven 114bis, Leeuwarden.

Alvorens over te gaan tot punt 3 van de agenda, de behandeling van het ontwerp-Statuten en Huish. Regl. bracht de voorzitter nogmaals zijn dank uit aan de Haagsche commissie voor hare medewerking. De heer Verbeek-Wolthuys leverde een lijst in geteekend door 24 Haagsche leden, die hem machtingen bij een eventueele stemming namens hen stem uit te brengen.

Allereerst ontspoon zich nu een langdurige en levendige discussie naar aanleiding van een paar voorstellen, gedaan door den heer Becht, n.l. om het vereenigingsjaar van Juni—Juli te laten loopen in plaats van Jan.—Dec. zooals aangegeven in art. 3 van het H. R., en om de jaarvergadering steeds in den zomer te

houden. Volgens de heer B. zou de jaarvergadering alleen kans van slagen hebben, wanneer hij *midden* in het jaar gehouden wordt. De begrootingsbehandeling moet op de algemeene vergadering geschieden; de leden moeten de plannen van de vereeniging voor het loopende jaar vernemen.

Wat betreft het boekjaar vond de penningmeester het geschikter, dat dit van Jan.—Dec. loopt; de maand Januari is een betere tijd om het geld binnen te krijgen! Tot een ieders bevrediging werd ten slotte de zaak opgelost door Prof. Sprenger. Deze kwam n.l. voor den dag met het voorstel om jaarlijks *twee* vergaderingen te houden en wel in Januari en Juni (later gewijzigd in Juli—Aug.) De Januari-vergadering zal een zakelijk karakter dragen (jaarverslag, begroting, verslag van kascommissie enz.), terwijl die, die 's zomers gehouden zal worden, meer aan de liefhebberij gewijd zal zijn. Indien mogelijk, zal daaraan een tentoonstelling, excursie of plantenbeurs verbonden worden. Het werd wenschelijk geacht de zakelijke vergadering steeds in de zelfde plaats, Utrecht, te houden. Daarentegen kunnen voor de zomervergadering andere plaatsen in aanmerking komen.

Leden, die op de zakelijke vergadering niet aanwezig kunnen zijn of deze niet wenschen te bezoeken, kunnen anderen machtigen voor hun stemmen uit te brengen.

Art. 29 van het H. R. (de verhouding tusschen „kringen" en vereeniging) heeft ook langdurige besprekingen uitgelokt.

In het algemeen was men het over eens, dat een „Kring" *niet* als een zelfstandige vereeniging naar buiten kan optreden: men kan geen vereeniging in een vereeniging hebben! Ten slotte werd dit artikel aangenomen met een kleine wijziging, n.l. van het eerste lid, dat nu luidt: „Door een *combinatie van leden* der vereeniging kan een kring worden opgericht".

Als aanvulling van art. 12 van het H. R. stelde de voorzitter het volgende voor: „De voorzitter sluit de besprekingen zoodra de vergadering volgens hem voldoende is ingelicht". Dit kan veel gehamer voorkomen! De vergadering ging hiermede accoord. Verder werd besloten om in art. 1 van Statuten en Huish. Regl. als plaats van vestiging der vereeniging *Leeuwarden* te noemen.

Behoudens nog een paar kleine wijzigingen werd het ontwerpstatuten en Huish. Regl. bij acclamatie aangenomen.

Komen we nu tot punt 4 van de agenda, de aanvraag der Koninklijke goedkeuring op de Statuten. De vergadering ging hier dadelijk mede accoord. Er zal dus ten spoedigste werk van gemaakt worden.

Dan is aan de orde de benoeming der kascommissie. De voorzitter stelt voor mevr. Becht—van Ommen en de H. H. Stuy en te Winkel. Eerstgenoemde wilde dit candidaatschap eerst niet aanvaarden, doch werd al spoedig door den voorzitter overreed. Met algemeene stemmen werd dit trio benoemd.

Punt 5 der agenda: Ingekomen waren voorstellen van den heer van Wijlick, secr. der prov. vereen. „Limburgia" te Venlo en

den heer Verster te Amsterdam. Het eerste hield in een wijziging van art. 29 in dien zin, dat de kringen volkomen zelfstandig, onafhankelijk van de vereeniging, zouden kunnen optreden. Wat betreft het schrijven van den heer Verster, dit ging over de wenschelijkheid om de algemeene vergadering ook volledig in de Statuten te behandelen. Op beide voorstellen werd door de vergadering afwijzend beschikt.

Bij de rondvraag werd door den heer te Winkel voorgesteld om in „*Succulenta*” ook een vragen rubriek in te stellen. Hiertoe werd besloten. Verder klaagde de heer Becht over de typographische uitvoering van het orgaan. Er zijn in een paar nummers van dit jaar ondeugdelijke clichés afgedrukt. Echter is hier de voornaamste schuldige het papier, dat voor „*Succ.*” gebruikt wordt. Op een wat betere en dikkere kwaliteit zouden tekst en afbeeldingen beter tot hun recht komen.

Een der leden zou gaarne het sturen van stekken aan nieuwe leden weer ingesteld zien. De heer van den Houten is hier niet voor en legt uit waarom dit wat bezwaarlijk geworden is. Tot slot werd nog door den heer van Holthoorn *Frankeering bij abonnement* voor het orgaan voorgesteld. De heer Duursma zal hier naar informeren. Daar er verder niets meer te bespreken viel werd hierna door den voorzitter de vergadering gesloten.

M. KARSTEN, Secr.

Uit de afdelingen.

Kring 's-Gravenhage en Omstreken.

Vergadering op Zaterdag 9 Juli, des avonds 8 uur, in de bovenzaal van Café la Reserve, Korte Poten 3.

Punten van behandeling: 1. Notulen vorige vergadering; 2. Bespreking excursie naar Wageningen; 3. Rondvraag en sluiting.

Introductie voor deze bijeenkomst wordt gaarne toegestaan.

J. J. E. VAN DEN THOORN, Secr.

Kring Amsterdam en Omstreken.

Vergadering van de afdeling Amsterdam op Maandag 4 Juli in gebouw Koningin Wilhelmina, Prinsengracht 1015.

Wegens verschillende omstandigheden kon het bezoek aan den heer Th. Jansen den Haag, niet doorgaan. Dit is uitgesteld tot Zondag 10 Juli. Op Maandag 4 Juli bestaat gelegenheid tot betalen voor diegenen die nog mee gaan. Wegens de korte tijd kan na 4 Juli niets meer worden aangenomen. De prijs is ongeveer f2.50 (giro A'dam W. No. 5155).

Tijdens de pauze gelegenheid tot plantenruilen en vragen stellen.

H. WITTE, Secr. Orteliustr. 187 II, Amsterdam West.

Bericht.

De leden worden er op attent gemaakt, dat nu *Secretariaat* en *Redactie* van „*Succulenta*” niet meer door een en denzelfden persoon waargenomen worden, in het vervolg *alle correspondentie de vereeniging betreffende*, zooals aangifte van nieuwe leden, opzegging van lidmaatschap enz, *aan ongeteekende* gezonden moet worden.

Bijdragen voor het maandblad „Succulenta”, correspondentie aangaande ruilrubriek en vragenbus zende men uitsluitend aan den redacteur G. D. Duursma.

M. KARSTEN, Secr. „Succ.”

Wegens afwezigheid der secretaresse van 15 Juli—15 Aug, gelieve men gedurende dien tijd ook de voor het secretariaat bestemde correspondentie aan den heer Duursma te richten. De bibliotheek is echter zoolang gesloten.

RUILRUBRIEK. Gevraagd: *Haworthia's*, *Aprica's*. *Alöë variegata*, *Heurnia's*, *Duvalia's* en *Caralluma's* in ruil voor Cactussen en andere vetplanten. Adres: H. MULDER, Haarlem, Nieuwe Gracht 3.